कारके शस्] 1. Syllable by syllable. -2 To the very letter; literally.

अक्षर्य *a.* [गवादिगण] Relating to letters or syllables.

अक्षरी [अभ्रुते गगनाभोगं मेघैः ; अश्-सरन्, गौरा० ङीष्] The rainy season.

अक्षानह् See under अक्ष्.

अक्षान्तिः *f.* [न. त.] Intolerance, non-forbearance; envy, jealousy, anger, impatience.

अक्षार *a.* [नास्ति क्षारं यत्र] Free from artificial salt. **—रः** Natural salt **गोक्षीरंगोघृतंचैवधान्यमुद्गास्तिलायवाः॥सामुद्रसैंधवंचैव लवणंस्मृतम्॥** **-Comp.** **—लवणं** (-रा०) [क्षारेण ऊषरमृत्तिकया निर्वृत्तं-अण् क्षारं कृत्रिमं लवणं ; न. त.] natural salt; **मुन्यन्नानि पयः सोमो मांसं यचानुपस्कृतम् । अक्षारलवणं चैव प्रकृत्या हविरुच्यते॥** Ms. 3.257 (अकृत्रिमलवणं सैंधवादि); °**णान्नाः स्युः** 5.73 ; **चतुर्थकालमश्नीयादक्षारलवणं मितं** 11.110; sometimes used for food that may be eaten at times unfit for the performance of religious duties; a class of objects such as cow's milk, ghee, rice, &c.

अक्षि *n.* [अश्नुते विषयान् ; अश्-क्सि, अक्षिणित् Un. 3.155-6] आक्षिणी, अक्षीणि, अक्ष्णा, अक्ष्णः &c. 1 The eye (which grasps or sees objects); changed to अक्ष at the end of Bahuvrîhi Comp; *f.* °क्षी when a limb of the body is indicated, as **जलजाक्षी**, otherwise **दीर्घाक्षा वेणुयष्टिः**; in Avyayi. comp. also it is changed to **अक्ष**, (**समक्षं, परोक्षं** &c.). -2 The number two; (-क्षिणी) the sun and moon. [cf. L. *oculus;* Ger. *auge;* Gr. *okos, okkos,* Zend *ashi.*]-**Comp.** **—कंपः** twinkling; **नाक्षिकंपं व्यतिष्ठत** R. 15.67. **—कूटः-टकः,-गोलः,-तारा** [ष.त.] the eyeball, pupil of the eye. **—गत** *a.* [अक्ष्णि गतः सर्वदा भावनावशात् अक्ष्यसन्निकृष्टेऽपि उपस्थित इव] 1 visible, present; **न विभावयत्यनिशमक्षिगतामपि मां भवानतिसमीपतया** *S*i. 9.81. 2. rankling in the eye, an eye-sore, being a thorn in the eye, hated; °**तोहमस्य हास्यो जातः** Dk. 159. **—जाहः** [ष. त.] the root of the eye. **—पक्ष्मन्,-लोमन्** *n.* [ष. त.] the eyelash. **—पटलं** [ष. त.]. a coat of the eye. 2. a disease of the eye pertaining to this coat. **—पत्** *a.* Ved. falling into the eye, hence hurtful. *-adv.* a little, as much as a mote (as much as could fall into the eye). **—भू** *a.* [अक्ष्णो भूर्विषयः] visible, perceptible, manifest; (hence) true, real. **—भेषजं** [ष. त.] collyrium, a kind of balm (for the eyes).-**जः** (**जं** also) N. of a plant (पट्टिकालोध्रवृक्ष) used to heal some varieties of the eye-disease. **—भ्रुवं** [स-माहारद्वंद्व] the eye and the eyebrows taken collectively. **—विकूणितं,-विकूशितं** [अक्ष्णः विकूणितं लज्जादिना सम्यक् प्रसाराभावात् संकोचो यत्र] a side-look, leer, a look with the eyelids partially closed.

अक्षिकः [अक्षाय चक्रावयवाय हितः-ठक्] N. of a tree (रंजनद्रुम,) अक्षीक also; See अक्षक.

अक्षिणी One of the 8 conditions or privileges attached to landed property (?).

अक्षित *a.* [न. त.] Undecayed, permanent, uninjured, undecaying, unfailing. **—तं 1** Water. -2 100000 million.-**Comp.** **—ऊति-वसु** (ता०) N. of Indra, giving permanent help, or having unfailing wealth (?)

अक्षितरं [अक्षीव तरति; तृ-अच् Tv.] Water (निर्मलत्वान्नेत्रतुल्यत्वं).

अक्षिति *a.* [न. ब.] Imperishable. **—तिः** *f.* Imperishable nature.

अक्षियत् *a.* [न. त.] Ved. Not decreasing in wealth; destitute of a dwelling, unsettled (?).

अक्षिवः [अक्षि वाति प्रीणाति अंजनेन; वा. क.] N. of a plant, शोभांजनवृक्ष Guilandina or Hyperanthera Moringa. **—वं** Sea-salt.

अक्षीक See अक्षक or अक्षिक.

अक्षीव-(ब) *a.* [न. त.] Not intoxicated. **—वः** [न क्षीवते माद्यति, क्षीव्-क क वा, न. त.] N. of the tree शोभांजन (Mar. शेवगा, शेगट). **—वं** Sea-salt.

अक्षु *a.* Ved. [अक्ष्-उ] Quick (शीघ्र); according to others (क्षुः) a kind of net.

अक्षुण्ण *a.* [न. त.] **1** Unbroken uncurtailed.-**2** Not conquered or defeated, successful; **अक्षुण्णोनुनयः** Ve. 1. 2. **-3** Not trodden or beaten, unusual, strange; **अभीक्ष्णमक्षुण्णतयातिदुर्गमं** *S*i. 1.32 being not practised or experienced.-**4** Inexperienced, not expert.

अक्षुद्र *a.* [न. त.] Not small or insignificant. **—द्रः** N. of *S*iva.

अक्षुध् *f.* [न. त.] Absence of hunger, satiety.

अक्षुध्य *a.* [अक्षुधे हितं; अक्षुध्-यत्.] Ved. **1** That which tends to cause absence of hunger (क्षुधाभावसाधनं द्रव्यं). -**2** Not liable to hunger.

अक्षेत्र *a.* [न. ब.] Destitute of fields, uncultivated. **—त्रं 1** A bad field (अप्रशस्तं क्षेत्रं); **अक्षेत्रे बीजमुत्सृष्टमंतरैव विनश्यति** Ms. 10.71.-**2** Not a good geometrical figure. **-3** (fig.) A bad pupil, unworthy recipient or receptacle (of any thing).-**Comp.** **—विद्** *a.* [क्षेत्रं देहतत्त्वं तत्त्वतो न जानाति; विद्-क्विप्] destitute of spiritual knowledge; not knowing the true nature of the क्षेत्र or body (क्षेत्रतत्त्वानभिज्ञः आत्मत्वेन देहाभिमानी जीवः); so अक्षेत्रज्ञ.

अक्षेत्रिन् *a.* [क्षेत्रं शस्योत्पत्तिस्थानं कलत्रं वा ; मत्वर्थे इनि न. त.] Having no field, not the master of a field; **ये 5 क्षेत्रिणो बीजवंतः परक्षेत्रप्रवापिणः** Ms. 9.49.

अक्षोटः [अक्ष्- ओट; अक्षस्य विभीतकस्येव उटानि पर्णान्यस्य वा Tv.] 1 N. of a tree पर्वतीयपीलु (Mar. डोंगरी अक्रोड). -**2** A walnut; a tree bearing an oily nut.

अक्षोडः [अक्ष्-ओड; अक्षः विभीतकः इव ओडति पत्रैः संहन्यते ; उड्-अच् वा Tv.] also written as अक्षोट-ड-डक, आक्षोट, आखोड, आखोडक &c.

अक्षोभ *a.* [नास्ति क्षोभो यस्य] Not agitated, unmoved. **—भः 1** Absence of agitation. -**2** The tying post of an elephant.

अक्षोभ्य *a.* [क्षोभ्यते विचाल्यते ; क्षुभ्-णिच् कर्मणि यत्. न. त.] Immoveable, imperturbable; **अक्षोभ्यः स नवोप्यासीत्** R. 17.44 was unassailable **—भ्यः 1** A particular sage (तंत्रोक्तो द्वितीयविद्योपासकः तद्देवतायाः शिरसि नागरूपेण स्थितः ऋषिभेदः; अक्षोभ्योस्या ऋषिः प्रोक्तः -Tv.). -**2** N. of a Buddha. -**3** An immense number, said to be 100 विवर.-**Comp.** **—कवचं** [अक्षोभाय हितं अक्षोभ्यं] a sort of कवच or armour referred to in Tantras.

अक्षौहिणी [ऊहः समूहः संविकल्पज्ञानं वा सोऽस्यामस्ति इनि, अक्षाणां रथानां सर्वेषामिन्द्रियाणां वा ऊहिनी; णत्वं वृद्धिश्च P. VI. 1.89 Vârt.] A large army consisting of 21870 chariots, as many elephants, 65610 horse, and 109350 foot.

अक्ष्ण *a.* [अश्नुते व्याप्नोति अश्-क्स्न Un. 3.17] Unbroken (अखंड). **—क्ष्णं** Time.

अक्ष्णया *ind.* Ved. **1** Tortuously, circuitously, in a crooked way; **तानक्ष्णया संतृंधंति.** *S*at. Br. (वक्रमार्गेण, कौटिल्येन). -**2** Wrongly; °द्रुह् Ved. seeking to hurt in a wrongful way.

अक्ष्णयावन् *a.* Going through, penetrating.

अखट्टः [खट्-अच् न. त.] N. of a tree (पियाल) Buchanania Latifolia.

अखट्टिः *m. f.* [खट्-इ, न. त. वा ङीप्] Bad conduct (अशिष्टव्यवहार); a childish freak or whim.

अखण्ड *a.* [खंड्-घञ्, न. त.] Unbroken, whole, entire, complete; **अखंडं पुण्यानां फलमिव** *S*. 2.10; **अखंड-**